

## Etusivu&gt;Kanteen nostaminen&gt;Missä ja miten?&gt;Minkä valtion lainsäädäntöä sovelletaan?

Tämän sivun alkukielistä versiota [fr](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä

ranska

suomennetaan parhaillaan.

Swipe to change

## Minkä valtion lainsäädäntöä sovelletaan?

Luxemburg

## 1 Voimassa olevien lainvalintasääntöjen lähteet

## 1.1 Kansalliset säännöt

Luxemburgissa ei ole kansainvälistä yksityisoikeutta koskevaa lainsäädäntöä. Kansallisen lainsäädännön lainvalintatilanteita koskevat säännökset ovat hajallaan eri säännöstöissä ja erityislaeissa. Kansainvälistä yksityisoikeutta säännellään pääosin monenvälisillä kansainvälisillä yleissopimuksilla ja EU:n johdetun oikeuden säädöksillä.

## 1.2 Voimassa olevat monenväliset sopimukset

Merkittävä osa lainvalintasäännöistä perustuu monenvälisiin kansainvälisiin sopimuksiin, joiden sopimuspuoli Luxemburg on. Suurin osa tällaisista sopimuksista on laadittu kansainvälistä yksityisoikeutta käsittelevän Haagin konferenssin yhteydessä.

Luettelo näistä sopimuksista on [Haagin konferenssin verkkosivustolla](#).

## 1.3 Pääasialliset voimassa olevat kahdenväliset sopimukset

Joihinkin kahdenvälisiin sopimuksiin sisältyy lainvalintasääntöjä. Tarkempia tietoja saa [Legilux](#)-verkkosivustolta.

## 2 Lainvalintasääntöjen soveltaminen

## 2.1 Tuomarin velvollisuus soveltaa lainvalintasääntöjä omasta aloitteestaan

Henkilöiden oikeudellista asemaa koskevilla asioilla tuomioistuin ottaa lainvalintatilanteen huomioon omasta aloitteestaan. Näin ei kuitenkaan tapahdu tahdonvaltaisissa asioissa (esimerkiksi sopimusasioissa), koska niissä osapuolet voivat vapaasti valita sovellettavan lain. Tällöin tuomioistuin ottaa lainvalintasäännön huomioon omasta aloitteestaan vain, jos kyseessä on ilmeinen lain kiertäminen (*fraude à la loi*).

Asiaa käsittelevä tuomioistuin soveltaa omasta aloitteestaan kansallista lakiaan, jos asianosaiset eivät ole vaatineet vieraan valtion lain soveltamista.

## 2.2 Renvoi

Luxemburgin oikeuskäytännössä voidaan joissain tapauksissa hyväksyä edelleen- tai takaisinviittaus (*renvoi*), jos käsiteltävään asiaan ei sovelleta kansainvälistä yleissopimusta tai EU:n asetusta, jossa tällainen viittaus suljetaan nimenomaisesti pois. Viittaus, jossa mainitaan lainvalintasäännön mukaan sovellettava, asiaa käsittelevän tuomioistuimen laki, on sallittu, mutta uusi viittaus ei. Viittauksen katsotaan viittaavan asiaa käsittelevän tuomioistuimen aineelliseen oikeuteen.

Takaisin- ja edelleenviittausta ei sovelleta asioissa, joissa osapuolet voivat vapaasti valita sovellettavan lain.

## 2.3 Liittymän muuttuminen

Liittymän eli oikeudellisen yhtymäkohdan muuttuminen tarkoittaa tilannetta, jossa sovellettavan lain valinnan liittymäperuste muuttuu, jolloin sovelletaan peräkkäin kahta eri oikeusjärjestelmää. Tästä aiheutuu ajallinen lainvalintaristiriita, koska liittymäperuste siirtyy paikasta toiseen.

Tällöin Luxemburgissa sovelletaan uutta lakia aiemman tilanteen tuleviin oikeusvaikutuksiin ottamalla samalla huomioon sen jatkuvat oikeusvaikutukset. Jos sovellettavaksi hyväksytyn vanhan lain soveltamisaikana syntynyt tilanne muuttuu, on kuitenkin sovellettava lainvalintasäännön mukaista uutta lakia.

## 2.4 Poikkeukset normaaliin lainvalintasääntöjen soveltamiseen

Joissain tilanteissa asiaa käsittelevän tuomioistuimen on sovellettava oman maansa lakia, vaikka lainvalintasäännön mukaan olisi sovellettava jotakin muuta lakia. Tällaisia tilanteita ovat seuraavat:

kun vieraan valtion lakia ei voida määrittää

kun kyse on kansalaisuudettomista henkilöistä

kun asiaa ei voida ratkaista vieraan valtion lain perusteella

kun toteutetaan kiireellisiä välitoimia

kun vieraan valtion laki on asiaa käsittelevän tuomioistuimen sijaintivaltion oikeusjärjestyksen perusteiden vastainen.

Tuomioistuin soveltaa oikeuspaikan lakia (*lex fori*) myös silloin, kun kyseessä ovat välittömästi sovellettavat säännökset, kuten

oikeudenkäynti- ja oikeudenkäyttölait

työsuojelua tai vuokrasopimuksia koskevat säännökset

kuluttajan oikeusturvaa koskevat lait.

Jos asianosaiset ovat jättäneet soveltamatta asiaa käsittelevän tuomioistuimen sijaintivaltion lakia ilmeisen vilpillisessä tarkoituksessa siten, että ne ovat sääntöjenvastaisesti valinneet sovellettavaksi laiksi vieraan valtion lain, tuomioistuimen on kieltäydyttävä ottamasta kyseistä lakia huomioon ja sovellettava sen sijasta oman maansa lakia.

## 2.5 Vieraan valtion lain sisällön selvittäminen

Luxemburgilaiset tuomioistuimet pitävät vieraan valtion lakia tosiseikkana, jonka sisältöä koskeva todistustaakka kuuluu lähtökohtaisesti kyseiseen lakiin vetoavalle osapuolelle. Todistustaakka kuuluu siis asianosaisille ja tarkemmin sanottuna osapuolelle, jonka vaatimukseen vieraan valtion lakia sovelletaan.

## 3 Lainvalintasäännöt

## 3.1 Sopimusvelvoitteet ja oikeustoimet

Sopimusvelvoitteita säännellään lähtökohtaisesti osapuolten ilmaiseman tahdon mukaisesti, kunhan noudatetaan oikeusjärjestyksen perusteisiin liittyviä ja lain kiertämiseen sovellettavia pakottavia säännöksiä.

Jolleivät asianosaiset ole ilmaisseet valintaansa, sovelletaan vuoden 1980 Rooman yleissopimuksen määräyksiä ja 17. kesäkuuta 2008 annetun asetuksen N:o 593/2008 säännöksiä. Jälkimmäisessä tapauksessa tuomioistuin soveltaa objektiivisesti parhaiten soveltuvaa lakia.

## 3.2 Sopimukseen perustumattomat velvoitteet

Sopimuksenukoiisiin velvoitteisiin sovelletaan lähtökohtaisesti sen maan lakia, jossa vahingon tai velvoitteen aiheuttanut tapahtuma on sattunut, jollei jokin muu laki liity tosiasioihin läheisemmin tai jollei voida soveltaa kansainvälisiä yleissopimuksia.

### 3.3 Henkilöoikeudellinen asema ja sen vaikutus henkilötietoihin (nimi, asuin- ja kotipaikka, oikeuskelpoisuus)

Henkilöoikeudelliseen asemaan sovelletaan lähtökohtaisesti luonnollisen henkilön kansalaisuusvaltion lakia, jollei esiin tulevista perusteista, kuten asianomaisten ja erityisesti kyseessä olevien lasten asuinpaikasta muuta johdu. Tämä pätee myös sukunimen muodostamiseen ja rakenteeseen sekä nimenmuutoksen edellytyksiin, koska nimi on osa henkilön oikeudellista asemaa.

Yleiseen oikeustoimikelpoisuuteen ja oikeudenkäyntikelpoisuuteen sovelletaan kyseessä olevan henkilön kansalaisuusvaltion lakia. Asiavaltuuteen sovelletaan kuitenkin sitä koskevia aineellisen oikeuden säännöksiä. Sopimusoikeudellisissa asioissa tästä yleissäännöstä voidaan poiketa, jos vilpittömässä mielessä toimineelta sopimuskomppaniilta puuttuu oikeuskelpoisuus sellaisella perusteella, jota ei tunneta valtiossa, jossa toimi on toteutettu. Tällöin oletuksena on, että täytäntöönpanopaikan laki sivuuttaa kansalaisuusvaltion lain.

### 3.4 Vanhempi-lapsi-suhteen vahvistaminen, mukaan lukien adoptio

#### 3.4.1 Vanhempi-lapsi-suhteen vahvistaminen

Avioliittoon perustuvan vanhemmuuden vahvistamiseen sovelletaan Luxemburgissa lähtökohtaisesti avioliittoon sovellettavaa lakia, toisin sanoen vanhempien yhteisen kansalaisuusvaltion lakia, heidän yhteisen kotipaikkansa lakia tai oikeuspaikan lakia (tässä järjestyksessä).

Avioliiton ulkopuolisen vanhemmuuden vahvistamiseen sovelletaan lähtökohtaisesti lapsen kansalaisuusvaltion lakia.

Lapsen kansalaisuusvaltion lakia sovelletaan myös vanhemmuuden vahvistamiseksi esitettävän näytön luonteeseen, tunnustamisen olennaisiin ehtoihin, vanhemmuuden kiistämiseksi nostetun kanteen määräaikaan ja vastaajan puolustautumiskeinoin tällaista kannetta vastaan.

#### 3.4.2 Adoptio

- Adoption edellytykset

Luxemburgin siviililain (*code civil*) 370 §:n nojalla adoption edellytykset määräytyvät lähtökohtaisesti adoptiovanhemman tai -vanhempien kansalaisuusvaltion lain mukaan. Jos adoptiovanhemmat ovat eri maiden kansalaisia, heihin sovelletaan sen valtion lakia, jossa he asuivat yhdessä adoptiohakemuksen tekohetkellä. Adoptoiduksi tuleminen edellytykset määräytyvät lähtökohtaisesti adoptoitavan kansalaisuusvaltion lain mukaan. Tästä periaatteesta poiketaan, jos adoptoitava saa adoption myötä adoptiovanhemman kansalaisuuden. Tällöin edellytykset määräytyvät adoptiovanhemman kansalaisuusvaltion lain mukaan.

- Adoption oikeusvaikutukset

Adoption oikeusvaikutukset määräytyvät adoptiovanhemman tai -vanhempien kansalaisuusvaltion lain mukaan. Jos adoptiovanhemmat ovat eri maiden kansalaisia tai jos toinen tai kumpikin heistä on kansalaisuudeton, sovelletaan sen valtion lakia, jossa he asuivat yhdessä adoption voimaantuloajankohtana. Kun kyseessä on ulkomainen adoptio, adoptiovanhemman ja adoptoitavan kansalaisuusvaltion lain toimivaltamääräysten välillä voi olla ristiriita. Tällöin adoptio on pätevä, jos adoption toteutusmaan lakia on noudatettu ja jos adoptio on tapahtunut kyseisen lain nojalla toimivaltaisten viranomaisten edessä.

### 3.5 Avioliitto, avoliitto, muu parisuhde, avioero, asumusero, elatusvelvollisuus

#### 3.5.1 Avioliitto

- Avioliiton pätevyys edellytykset

Muodolliset edellytykset määräytyvät lähtökohtaisesti avioliiton solmimispaikan mukaan.

Avioliiton pätevyys edellyttää avioliiton solmimisesta ja sen pätevyys tunnustamisesta 14. maaliskuuta 1978 tehdyn Haagin yleissopimuksen mukaan sitä, että kummankin puolison kansalaisuusvaltion sisäisen oikeuden säännöksissä säädetyt aineelliset edellytykset täyttyvät. Nämä sisäiset säännökset määritellään avioliiton solmimisvaltion lainvalintasääntöissä. Jos ainakin toinen puolisoista on kyseisen valtion kansalainen tai asuu vakituisesti kyseisessä valtiossa, vaaditaan lisäksi, että avioliiton solmimisvaltion laissa säädetyt aineelliset edellytykset täyttyvät. Avioliiton pätevyys edellytyksiin sovellettavaa lakia sovelletaan myös avioliiton mitätöintikanteen tutkittavaksi ottamisen aineellisiin edellytyksiin.

Ulkomailla solmittu avioliitto oletetaan päteväksi, jos voidaan esittää avioliiton solmimispaikan lain muotovaatimusten mukaisesti laadittu avioliittotodistus.

Ulkomailla solmittu avioliitto voidaan jättää tunnustamatta, jos se on selvästi vastoin Luxemburgin oikeusjärjestyksen perusteita.

- Avioliiton oikeusvaikutukset

Jos puoliset eivät ole saman valtion kansalaisia, oikeusvaikutuksiin sovelletaan Luxemburgissa puolisoitten yhteisen kotipaikan, toisin sanoen pariskunnan tosiasiallisen asuinpaikan lakia.

#### 3.5.2 Avoliitto ja muu parisuhde

Avoliittoon ei sovelleta lainvalintasääntöjä, sillä Luxemburgin lainsäädännössä avopuolisoiden suhde katsotaan oikeudellisesti olemassa olevaksi asiointitilaksi.

Luxemburgissa solmittuihin parisuhteisiin sovelletaan oikeuspaikan lakia.

Ulkomailla parisuhteensa rekisteröineet puoliset voivat merkittyä parisuhteensa väestörekisteriin edellyttäen, että kumpikin puoliso täytti 4 §:ssä säädetyt edellytykset ajankohtana, jona parisuhde solmittiin ulkomailla. Sen jälkeen, kun ulkomailla solmittu parisuhde on tunnustettu Luxemburgissa, siihen sovelletaan samoja etuuksia kuin luxemburgilaisiin parisuhteisiin.

#### 3.5.3 Avio- ja asumusero

Jos puoliset ovat saman maan kansalaisia, avioeroon ja asumuseroon sovelletaan puolisoitten kansalaisuusvaltion lakia. Päinvastaisessa tapauksessa sovelletaan puolisoitten tosiasiallisen yhteisen kotipaikan lakia. Jos kumpikaan kriteeri ei täyty, sovelletaan oikeuspaikan lakia.

Näitä sääntöjä sovelletaan myös siihen, voidaanko avioero ylipäätään hyväksyä, avioeron myöntämisperusteisiin ja oikeusvaikutuksiin sekä liitännäistoimenpiteisiin.

#### 3.5.4 Elatusvelvollisuus

Elatusvelvoitteista annetun asetuksen (EY) N:o 4/2009 15 artiklan nojalla elatusapuasiassa sovellettava laki määräytyy lasten ja muiden perheenjäsenten elatusavun kansainvälisestä perinnästä 23. marraskuuta 2007 tehdyn Haagin pöytäkirjan mukaisesti. Vaikka periaatteessa sovelletaan elatusapuun oikeutetun henkilön asuinpaikan kansallista lakia, asianomaiset voivat jo vireille pannussa menettelyssä yhteisellä sopimuksella nimetä asiaa käsittelevän tuomioistuimen lain tai jonkin seuraavista:

- a) sen valtion lain, jonka kansalainen jompikumpi asianomaisista on valinnan tekohetkellä
- b) sen valtion lain, jossa jommankumman asianomaisen vakituinen asuinpaikka on valinnan tekohetkellä
- c) lain, jonka asianomaiset ovat valinneet sovellettavaksi tai jota tosiasiaassa sovelletaan heidän varallisuussuhteisiinsa
- d) lain, jonka asianomaiset ovat valinneet sovellettavaksi tai jota tosiasiaassa sovelletaan heidän avio- tai asumuseroonsa.

### 3.6 Avio-oikeuden alainen omaisuus

Aviovarallisuussuhteisiin sovelletaan puolisoitten ennen avioliittoa valitsemaa kansallista lakia.

Jos puoliset eivät ole tehneet lainvalintaa avioliiton solmimisen yhteydessä, sovellettava laki määritetään avioliiton solmimisesta ja sen pätevyys tunnustamisesta 14. maaliskuuta 1978 tehdyn Haagin yleissopimuksen mukaisesti.

Puoliset voivat kyseisen yleissopimuksen nojalla valita vain yhden seuraavista laeista:

1. sen valtion laki, jonka kansalainen jompikumpi puolisoista on valinnan tekohetkellä
2. sen valtion laki, jonka alueella jommankumman puolison vakituinen asuinpaikka on valinnan tekohetkellä
3. sen valtion laki, jonka alueella on jommankumman puolison ensimmäinen avioliiton solmimisen jälkeinen vakituinen asuinpaikka.

Valittua lakia sovelletaan kaikkeen heidän omaisuuteensa.

Riippumatta siitä, ovatko puoliset valinneet lain edellä kuvatulla tavalla, he voivat päättää, että kiinteistöihin tai osaan niistä sovelletaan niiden sijaintipaikan lakia. He voivat myös määrätä, että tulevaisuudessa hankittaviin kiinteistöihin sovelletaan niiden sijaintipaikan lakia.

Jos asianosaiset eivät ole tehneet valintaa, tuomioistuimen on selvítettävä, mikä oli heidän implisiittinen valintansa. Oletuksena on, että sovellettava laki on sen valtion kansallinen laki, jossa he asuivat ensiksi avioliittonsa solmimisen jälkeen.

Seuraavissa tapauksissa aviovarallisuussuhteisiin sovelletaan kuitenkin 14. maaliskuuta 1978 tehdyn Haagin yleissopimuksen mukaisesti puolisoiden yhteisen kansalaisuusvaltion lakia:

1. jos kyseinen valtio on antanut 5 artiklassa tarkoitetun julistuksen eikä sen vaikutusta suljeta pois 5 artiklan 2 kohdassa
2. jos kyseinen valtio ei ole yleissopimuksen osapuoli, jos sen kansainvälisen yksityisoikeuden säännösten nojalla on sovellettava sen kansallista lakia ja jos puolisoiden ensimmäinen avioitumisen jälkeinen vakituinen asuinpaikka on:

a) valtiossa, joka on antanut 5 artiklassa tarkoitetun julistuksen,  
tai

b) valtiossa, joka ei ole yleissopimuksen osapuoli ja jonka kansainvälisen yksityisoikeuden mukaan sovelletaan myös heidän kansalaisuusvaltionsa lakia

3. jos puolisoiden ensimmäinen asuinpaikka avioliiton solmimisen jälkeen ei ole saman valtion alueella.

Jos puolisoilla ei ole ollut asuinpaikkaa saman valtion alueella avioliiton solmimisen jälkeen eivätkä he ole saman valtion kansalaisia, heidän aviovarallisuussuhteisiinsa sovelletaan sen valtion kansallista lakia, johon niillä on kaikki seikat huomioon ottaen läheisin liityntä.

Sovellettavaa lakia on mahdollista muuttaa vapaaehtoisesti uudessa valitussa laissa säädettyssä laajuudessa.

### **3.7 Testamentit ja perinnöt**

Perimyksen on sovellettu elokuun 17. päivästä 2015 alkaen 4. heinäkuuta 2012 annetun asetuksen (EU) N:o 650/2012 säännöksiä. Asetuksen 21 artiklan mukaan perimyksen kokonaisuudessaan sovelletaan sen valtion lakia, jossa perittävän asuinpaikka oli kuolinhetkellä.

Perimyksen, joka on syntynyt ennen elokuun 17. päivää 2015, sovelletaan edelleen Luxemburgin lainvalintasääntöjä.

- Lakimääräinen perimys

Luxemburgissa perintömassa jakaantuu useampaan osaan: irtaimen jäämistöön ja yhteen tai useampaan kiinteään jäämistöön. Sen ratkaisemiseksi, onko omaisuus irtainta vai kiinteää, on sovellettava oikeuspaikan lakia.

Irtaimen omaisuuden perimiseen sovelletaan lähtökohtaisesti perittävän kuolinhetken viimeisen kotipaikan lakia. Kotipaikka määritetään Luxemburgin siviililain säännösten mukaan.

Kiinteän omaisuuden perimiseen sovelletaan kunkin kiinteistön sijaintivaltion lakia.

- Testamenttiin perustuva perimys

Yleinen kelpoisuus tehdä kuolemanvaraismääräys määräytyy lähtökohtaisesti henkilöoikeudellisen aseman perusteella. Tietyissä tapauksissa kelpoisuuden puuttuminen kuuluu kuitenkin perimyksen sovellettavan lain alaan. Yleiseen oikeuteen vastaanottaa lahjoituksia sovelletaan henkilön kotivaltion lakia.

### **3.8 Kiinteä omaisuus**

Kiinteistönomistukseen sovelletaan siviililain 3 §:n säännösten nojalla omaisuuden sijaintivaltion lakia. Tämä pätee myös omaisuuteen mahdollisesti sovellettavien esineoikeuksien sisältöön, luomiseen, siirtämiseen ja nautintaan.

### **3.9 Maksukyvyttömyys**

Jollei asia kuulu maksukyvyttömyyttä koskevien asetusten (EU) N:o 1346/2000 ja (EU) 2015/848 soveltamisalaan, sovelletaan konkurssioikeuden asettamispaikan lakia.

Kyseistä lakia sovelletaan kaikkien Luxemburgissa tai ulkomailla käynnistettyjen maksukyvyttömyysmenettelyjen oikeudenkäyntien vaikutuksiin. Toisen sopimuspuolen maksukyvyttömyyden erityisiä vaikutuksia oikeuksiin, joihin sen sopimuskumppani voi vedota, säännellään sen valtion lailla, jossa sopimuspuoli on julistettu maksukyvyttömäksi.

Konkurssilain oikeusvaikutukset eivät ulotu kaikkiin maksukyvyttömyyteen liittyviin näkökohtiin, vaan ne rajoittuvat maksukyvyttömyyden erityisiin vaikutuksiin.

Päivitetty viimeksi: 11/01/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa.

Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.